

Hill-Bone Hipertansiyon Tedavisine Uyum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hill-Bone Hipertansiyon Tedavisine Uyum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22970>

Özet

Hill-Bone Hipertansiyon Tedavisine Uyum Ölçeği, yüksek tansiyon (hipertansiyon) tanısı almış hastaların tedavi rejimlerine ne kadar uyum sağladığını değerlendirmek üzere tasarlanmış kısa bir öz bildirim araçtır. Ölçeğin temel amacı, tedaviye uyum davranışlarındaki eksiklikleri erken tespit ederek klinik müdahaleye olanak tanımaktır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, Karademir ve arkadaşları (2009) tarafından, ölçeğin Türkiye'deki birinci basamak sağlık hizmetleri ortamlarında geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilmesini göstermek amacıyla yapılmıştır. Bu uyarılma çalışması, kültürlerarası geçerliliği sağlamak ve Türk popülasyonuna özgü psikometrik özelliklerini belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Ölçek, hastaların ilaç kullanımı, randevularına sadakati ve diyet kısıtlamalarına (özellikle tuz kısıtlaması) uyumu gibi hipertansiyon yönetiminin temel alanlarındaki davranışları ölçmektedir. Bu sayede, sağlık profesyonelleri hastanın risk düzeyini daha iyi anlayabilir ve kişiselleştirilmiş hipertansiyon yönetim stratejileri geliştirebilir.

Anahtar Kelimeler

Hipertansiyon, Tedaviye Uyum, Hill-Bone Ölçeği, Uyum Ölçeği, Primer Sağlık Hizmetleri, Psikometrik Özellikler, Kardiyovasküler Sağlık.

Yazarlar

Melek Karademir, ? H. Köseoğlu, K. Vatansever, M. Van Den Akker.

Amaç

Hill-Bone Hipertansiyon Tedavisine Uyum Ölçeği'nin temel amacı, hipertansiyon hastalarının reçete edilen tedavi planına (ilaç, diyet ve yaşam tarzı değişiklikleri) gösterdikleri uyum düzeyini hızlı ve etkili bir şekilde ölçmektir. Düşük tedaviye uyum, yüksek tansiyonun kontrol altına alınmamasının ve ciddi kardiyovasküler komplikasyon riskinin artmasının temel nedenlerinden biridir.

Türkçe versiyonunun adaptasyon çalışması, özellikle birinci basamak sağlık merkezlerinde çalışan hekimler ve hemşireler için pratik bir değerlendirme araç sağlamayı hedeflemiştir. Bu ölçek, klinik uygulamada hastaların uyum engellerini belirlemeye yardımcı olurken, aynı zamanda araştırmalarda da güvenilir bir ölçüm standardı sunmaktadır.

Yapı (Construct)

Ölçek, hastaların kendilerinin bildirdiği davranışsal uyumu ölçen çok boyutlu bir yapıya temel

alır. Hipertansiyon tedavisinde uyum, genellikle üç ana bileşen etrafında gruplanır. Bu bileşenler, hastanın kronik bir hastalığı yönetme yeteneğini ve motivasyonunu yansıtır.

İlaç Uyumsuzluğu: Reçete edilen antihipertansif ilaçları düzenli ve doğru dozda almaması.

Randevu Uyumsuzluğu: Hekim veya sağlık kurumu ile planlanan takip randevularına gitme sıklığı.

Diyet Uyumsuzluğu (Özellikle Tuz Kısıtlaması): Tansiyonu kontrol altında tutmak için gerekli olan diyet ve yaşam tarzı değişikliklerine (özellikle sodyum alımının kısıtlanması) riayet etme düzeyi.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çalışmaları (Karademir ve ark., 2009), ölçeğin Türk popülasyonunda ölçmeyi amaçladığı yapıya başarıyla bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir. Yapı geçerliği, ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutları destekleyip desteklemediğini kontrol etmek için önemlidir. Adaptasyon sürecinde dilsel ve kültürel eşdeğerlik sağlanmıştır.

Çalışmada, ölçeğin maddelerinin hipertansiyon tedaviye uyum davranışları temsil etme yeteneği değerlendirilmiş ve ölçeğin klinik açıdan anlamlı sonuçlar ürettiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin birinci basamak sağlık hizmetlerinde güvenle kullanılabilmesini desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik analizi, Karademir ve arkadaşları tarafından iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) kullanılarak raporlanmıştır. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı temel yapıya ölçmekte ne kadar tutarlı olduğunu gösterir. Türk uyarlaması için elde edilen Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ve tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar vereceğini işaret etmektedir.

Güvenirlilik sonuçları, Hill-Bone Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun, klinik veya araştırma amaçlı kullanımlarda istikrarlı ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak görev yapabileceğini kanıtlamaktadır. Bu, özellikle kronik hastalık yönetiminde uzun süreli takip gerektiren hipertansiyon hastaları için önemlidir.

Faktör Analizi

Orijinal Hill-Bone Ölçeği'nin çok boyutlu yapısını korumak amacıyla, Türkçe adaptasyon çalışmasında faktör analizine başvurulmuştur. Faktör analizi, ölçeğin maddelerinin teorik olarak belirlenmiş üç alt boyuta (İlaç, Diyet ve Randevu) ayrılmadığını istatistiksel olarak test eder.

Adaptasyon çal??mas?n?n bulgular?, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü korudu?unu ve Türk popülasyonunda da orijinal ölçe?in amaçlad??? temel uyum davran??lar?n? ölçen ayr? faktörleri ortaya koydu?unu göstermi?tir. Bu, ölçe?in kültürel olarak uyarlanmas?na ra?men temel psikometrik özelliklerini sürdürdü?ünü kan?tlar.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i. Genellikle 3 veya 4 dereceli s?kl?k yan?tlar?n? içeren k?sa maddelerden olu?ur.

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Hipertansiyon tan?s? alm?? hastalar.

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Birinci basamak sa?lık hizmeti kurumlar?nda takip edilen ve hipertansiyon tedavisi gören bireyler.

Test Metodolojisi: Klinisyen veya ara?t?rmac? gözetiminde uygulanan, hastan?n son birkaç haftal?k veya ayl?k tedaviye uyum davran??lar?n? de?erlendiren anket format?.

Anahtar Kelimeler

Hipertansiyon Tedavisi, Hasta Uyumu, Primer Bak?m, Güvenirlik, Melek Karademir, Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: melekgenpr@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Sorumlu yazar?n (Melek Karademir) adaptasyon çal??mas?n?n yay?nland??? tarihteki kurumsal adresi.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in orijinali ve adaptasyonu genellikle akademik ve klinik ara?t?rma amaçlı? kullan?mlar için eri?ilebilir durumdad?r. Ancak, herhangi bir ticari kullan?m veya büyük ölçekli uygulamadan önce sorumlu yazar (Melek Karademir) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Adaptasyon Yılı: 2009 (Türkçe Versiyon).

Referans PDF: Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: hill-bone-compliance-to-high-blood-pressure-therapy-scale-toad.pdf

Referanslar

Karademir, M., Köseoglu, I. H., Vatansever, K., & Van Den Akker, M. (2009). Validity and reliability of the Turkish version of the Hill-Bone Compliance to High Blood Pressure Therapy Scale for use in primary health care settings. *The European journal of general practice*, 15(4), 207-211. doi: 10.3109/13814780903452150

Hill-Bone Hipertansiyon Tedavisine Uyum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Bu nedenle, maddeler bu girişte sunulamamıştır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen referans makaleye veya sorumlu yazarın iletişim bilgilerine başvurulması gerekmektedir.